

IX Congrés WALK 21
**La ciutat pertany
als ciutadans**

Barcelona, 8 d'octubre de 2008

Joan Anton Tineo

ÍNDEX**LA CIUTAT PERTANY ALS CIUTADANS**

- 00 – la nostra estranya manera de ser infeliços
- 01 – la ciutat és un ens viu
- 02 – la ciutat pre-moderna
- 03 – megalòpolis
- 04 – ciutadans
- 05 – els nous ciutadans
- 06 – el que de veritat és meu
- 07 – la responsabilitat del ciutadà
- 08 – allò que no em pertany
- 09 – com serà el futur de la ciutat
- 10 – civilització
- 11 – cal restaurar la ciutat

0 La nostra estranya manera de ser infeliços

Vivim una opulència desmesurada

Cada cop tenim més

Abans dèiem:

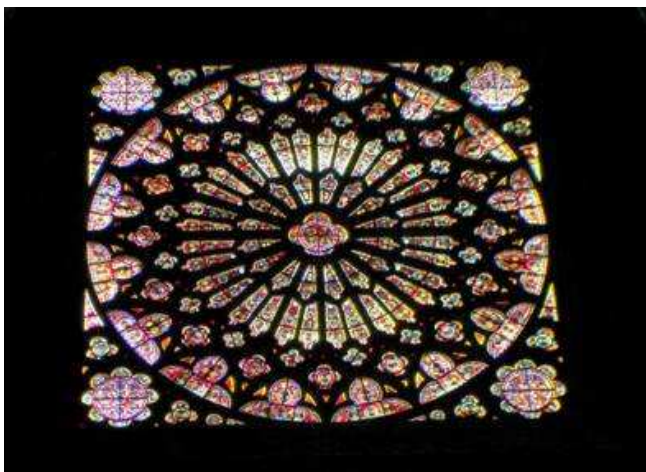
Ara podem dir:

> Simultàniament, sentim una frustració generalitzada.

> Però cada cop estem més lluny d'allò que desitgem.

¡ no sabem ser; només sabem tenir !

¡ ni tant sols sabem tenir !

**Mentre estem desitjant posseir allò que voldríem que fos nostre,
no sabem posseir allò què és totalment nostre i,
a més, està a la nostra disposició.**

1 La ciutat és un ens viu

Ciutat = organisme altament sofisticat, al servei dels individus que hi viuen i que hi treballen.

- interpretació anatòmica = conjunt de components estàtics, d'òrgans d'alt valor.
- interpretació fisiològica = complexitat:
 - .de línies de força,
 - .de dinàmiques de participació,
 - .de fluxos vitals.

També: sistema d'interaccions [FOLCH – Habitar el món - Fòrum Barcelona 2004]

**La ciutat és un
“privilegi” al que
els seus
ciutadans tenen
dret, pel fet de
ser-ne part.**

2 La ciutat pre-moderna

La ciutat històrica convencional és la resposta a necessitats vitals de la població:

- emmurallament (medieval).
- portes de la ciutat.
- carrers i places.
- mercat, església, etc.

L'acció desenvolupada >>> dona força i sentit a cada espai.

El carrer és:

- lloc de producció (fabricació artesanal),
- lloc d'intercanvis i activitat comercial,
- lloc d'estada i de pas (de contacte interpersonal).

En la ciutat pre-moderna, el carrer era el lloc on es “produïa ciutat”.

3 La megàpolis

La ciutat que creix pot perdre la seva identitat ...

... quan els espais de relació interpersonal, es transformen en espais al servei exclusiu de l'interès econòmic.

La pèrdua del component humà i cívic representa la pèrdua de l'essència de ciutat.

- En la segona meitat del segle XX, el cotxe envaeix la ciutat (i la ciutat s'hi adapta).
- En l'inici del segle XXI:
 - es recuperen espais vitals on poder ser ciutadans (a més de ser conductors),
 - es reequilibra, l'oferta d'espai a la demanda de cada un dels mitjans,
 - es van recuperant alguns dels atributs fonamentals de la ciutat.

4 Ciutadans

El ciutadà es troba en una situació per a la que ha d'estar:

- preparat,
- educat i
- format.

Si els ciutadans:

- se senten hostes del seu propi context urbà,
- si no s'integren vitalment,
- ... la ciutat es dilueix i es perd en la foscor.

És imprescindible: la ciutat s'ha d'anar renovant, i adaptant als nous temps.

Encara més:

La ciutadania s'ha d'anar inserint dins d'una textura social actualitzada i compromesa.

5 Els nous ciutadans [1/2]

Des d'infant, el ciutadà s'ha de sentir immers en el seu entorn vital pròxim.

el seu carrer = una part de casa seva,

els seus veïns = els seus primers amics,

els ciutadans del seu barri = familiars seus,

els serveis d'ordre = agents col·laboradors.

**És així com aquests nens aprenen
a relacionar-se.**

5 Els nous ciutadans [2/2]

Cal que el nen, des de petit:

- visqui una intensa relació amb els altres, i
- vagi aprenent a ser co-partícep del seu entorn.

Cal que vagi sabent

com ha d'exercitar els seus drets.

Cal que vagi sabent

que ha d'assumir els seus deures.

- des de casa seva,
- des de l'escola,
- des del seu concís entorn social,

els nens han de saber què és el que efectivament cal valorar, i han d'aprendre a fer-ho; també, han de saber-se propietaris d'allò que realment els pertany.

6 El que de veritat és meu

Tot i que pugui no ser propietari de res, el ciutadà s'ha de sentir

co-propietari de tot l'espai públic de la seva ciutat.

I no pel fet de pagar els impostos ...

... sinó perquè l'ha heretat dels seus predecessors, els quals l'anaren gestant en el passat.

- el carrer per on passa,
- la plaça on s'entreté,
- l'escultura que hi ha al bell mig d'un parterre,
- la font ornamental,
- l'edifici de l'ajuntament,
- el que es veu de les façanes de tots els edificis, etc.

¡ tot això, i molt més, és seu !

7 La responsabilitat del ciutadà

Les administracions no són les propietàries dels bens públics; per delegació gestionen els serveis. Els propietaris són els ciutadans.

Només qui ho pot entendre així:

- es considerarà responsable del que succeeix a la ciutat,
- se la podrà estimar,
- s'implicarà en el seu futur i en allò que deixarà als seus descendents ciutadans.

Perquè ser co-propietari:

- obliga a la plena participació,
- possibilita col·laborar en la seva gestió,
- dona dret a prendre part en el seu bon govern.

8 Allò que no em pertany

Són molts els qui continuadament s'aproprien dels recursos immanents de la ciutat per a aprofitaments privats i a curt termini.

Exploten desmesuradament, i a benefici propi, el patrimoni que els ancestres varen deixar a la comunitat.

Qui només persegueix beneficis ràpids sense compromís amb la ciutat:

- fa un mal ús dels seus drets,
- traeix el passat,
- malmet el futur de tots.

**Demà la ciutat serà,
allò al que avui els seus habitants
s'hi hagin compromès.**

9 Com serà el futur de la ciutat?

La ciutat serà tant més pròspera:

- quant més compromesa sigui ...
 - la conducta urbana dels seus habitants,
 - la pràctica participada democràticament des del seu govern,
 - la qualitat intrínseca: .del seu comerç,
.del seu lleure,
.de la seva cultura.
- quant més consistent i respectuós cap a ella sigui el seu urbanisme,
- quant més participat sigui el seu procés cap a la sostenibilitat,
- quant més desenvolupat estigui el seu esperit de convivència.

10 Civilització

Etimològicament, ... **“civilització” és l’art de saber pertànyer a la ciutat què és de tots.**

El fracàs de moltes ciutats s’ha produït en perdre el fet participatiu

Els seus ciutadans han deixat de viure “civilitzadament”

Dues causes són fonamentals (entre d’altres):

- abandonament dels deures (per bona part de la ciutadania),
- mala interpretació dels drets que se’n deriven del fet de pagar els impostos.

Un efecte habitual:

.les administracions han de suplantar una població que s’evadeix de moltes funcions (que no caldria delegar, ni és gens convenient).

.habitualment, l’ordre públic ha de reemplaçar carències de vigilància i urbanitat.

11 Cal restaurar la ciutat

Restauració no és, ni ha de ser, recuperar aquella ciutat que ja ha estat superada.

Restaurar és tornar a assolir, la ciutat que es desenvolupa equilibradament, i una ciutadania coherent amb ella.

La qualitat del fet urbà, de la seva funcionalitat i de la seva plàstica, la defineix la qualitat de la seva població. Per tant, cal posar-nos a treballar intensament i d'immediat en aquest sentit.

Gràcies per la vostra atenció

Joan Anton Tineo

www.transportpublic.org

jtineo@transportpublic.org

93 244 49 70

Gràcies per la vostra atenció

Joan Anton Tineo

- nascut el 21 de març de 1941
- Arquitecte, de la promoció de 1965 (Barcelona)
- Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (2800-2)
- Expert en mobilitat

